

ESTER MONTERO

TARGETA VERMELLA

PROCÉS DE LA REALITZACIÓ D'UN DOCUMENTAL SOBRE LA
HISTÒRIA D'UN REFUGIAT

Dirigit per Tona Calm
2n Batxillerat, Humanístic Social
INS La Garrotxa

AGRAÏMENTS:

Gràcies als treballadors del CEPAIM Olot i a la Marta Ayats que han estat sempre ajudant-me i trobant estones quan no en tenien.

A la meva tutora, Tona Calm per tot el seguiment i animar-me quan ho necessitava.

A la meva mare per ser més tossuda que jo, a la meva germana per animar-me encara que estigui a 3.801 km de distància i a l'Adrià pels últims retocs del vídeo.

Finalment, en Juan Parra, protagonista de la història, una persona increïble que he pogut conèixer gràcies al meu treball i qui ha fet que aquest fos possible:

“Ara ja no estàs només tu sola, ara som dos”

RESUMEN

Refugiado, una palabra muy dura cuando la oímos, un tema muy actual que nos muestran casi cada día los medios de comunicación, ¿Pero realmente sabemos quién llega a nuestro país? ¿Y sabemos todo lo que hay detrás de una de estas personas? Es posible que haya una persona refugiada sentada detrás tuyo en clase y que tu ni te hayas dado cuenta.

En este trabajo se muestra la historia de una persona refugiada, Juan Parra, un joven de 16 años que llegó hace un año a mi ciudad, Olot. Como se sintió después de obligarlo a huir de su país y todos los obstáculos que se encontró por el camino hasta llegar aquí. Este trabajo transcurre a través de un documental que estudia y analiza el proceso productivo, sus fases y sus características.

La creación de un producto audiovisual es el eje central. En este se puede encontrar mi experiencia personal desde el momento que elijo el tema de los refugiados, pasando por la investigación previa, hasta la grabación y la edición del mismo.

He entrevistado a profesionales que trabajan directamente con personas refugiadas, que me informan sobre los diferentes procesos que tienen que hacer estas personas para ser solicitantes de asilo. Actualmente en España hay unas 78.000 personas demandantes de protección pero solo un 30% de estas son concedidas, solo si te la conceden, en aspecto jurídico, eres oficialmente un refugiado.

Pero no se trata solo de un estudio sobre números y información si no que intenta plasmar un conjunto de emociones que pretenden dar a conocer este tema a través de una historia real.

Palabras clave: refugiado, documental, emociones, creación, realidad.

ABSTRACT

Refugee, a very strong word when we hear it, a very current issue that the media shows us almost every day, but do we really know who arrives in our country? And do we know what is behind these people? It is possible that there is one sitting behind you in class and you have not even noticed.

This work shows the story of a refugee, Juan Parra, a 16-year-old who arrived in Olot a year ago. How he felt after being forced to flee his country and all the obstacles he encountered along the way to get here. Through the documentary this work takes place studies and analyzes of the production process, its phases and its characteristics.

The main objective is the creation of a documentary. In it you can find my personal experience from the moment I chose the topic of refugees, through previous research to the recording and editing of it.

To get information I have interviewed professionals who work directly with refugees, who have informed me about the different processes that these people have to do to be asylum seekers. Currently in Spain there are about 78,000 people demanding protection but only 30% of these are granted, and only if they give it to you legally, you are officially a refugee.

However, it is not only a search on numbers and information but it also tries to capture a set of emotions in an audiovisual product that aims to raise awareness of this issue through a true story.

Key words: refugee, documentary, emotions, creation, reality.

Índex

EL GÈNERE DOCUMENTAL

0. INTRODUCCIÓ	6
1. QUÈ ÉS UN DOCUMENTAL?	10
1.2 Diferències entre un documental i un reportatge	11
2. TIPUS DE DOCUMENTALS	11
3. ETAPES PER ELABORAR UN DOCUMENTAL	12
3.1 Preproducció	13
3.1.1 Elecció del tema	13
3.1.2 Investigació prèvia	14
3.1.3 Llenguatge audiovisual	14
3.1.4 El guió	17
3.2 Producció	18
3.3 Postproducció	19

LA REALITZACIÓ DEL MEU DOCUMENTAL

1. EL MEU DOCUMENTAL	22
2. LES MEVES ETAPES	22
2.1 preproducció	22
2.1.1 Elecció del tema	22
2.1.2 Investigació prèvia	23
2.1.2.1 CEPAIM	23
2.1.2.2 Refugiats	24
2.1.2.3 Refugiats a Olot	26
2.1.2.4 Entrevista a Marta Ayats (transcripció de la informació)	26
2.1.2.5 Entrevista Brian García i Clàudia Mallén (transcripció de la informació)	28
2.1.2.6 Situació de Veneçuela (2016)	33
2.1.3 Guió	34
2.1.3.1 Procés d'investigació pel guió	34
2.1.3.2 Conèixer el protagonista	34
2.1.3.3 Guió de rodatge	37

2.3 Producció	39
2.4 Postproducció	49
2.4.1 Distribució del producte audiovisual.....	50
3. TARGETA VERMELLA.....	50
4. CONCLUSIONS:	51
5. BIBLIOGRAFIA/WEBGRAFIA	54
6. ANNEX.....	56

0. INTRODUCCIÓ

En primer lloc, m'agradaria compartir en aquestes pàgines com vaig arribar a la decisió de fer un documental. La veritat és que sempre m'ha agradat molt el món del vídeo i de l'edició, així que vaig pensar una manera de poder integrar això en el meu treball de recerca i vaig buscar i pensar els diferents tipus de vídeo que podia fer: fer un treball teòric i un mini reportatge d'aquest, gravar entrevistes... i vaig arribar a la conclusió que el conjunt de tot això era un documental. Vaig pensar que podia quedar un resultat molt especial i que, a més a més, molts pocs alumnes l'havien realitzat en el meu institut. Així que el meu documental seria una gran oportunitat per tenir la meua pròpia experiència en aquest camp i em permetia tractar qualsevol tema que m'interessés i fer-ne divulgació.

Un cop elegit que faria un documental, necessitava saber sobre què tractaria aquest. Primer vaig pensar en temes polítics, però vaig concloure que m'interessava més un tema social, que fes conscienciar i reflexionar a la gent.

Van passar dues situacions que em van portar totes cap a un mateix tema: Va coincidir que la meua tutora del treball em comentés que tenia un alumne refugiat a la seva classe i que la meua mare em reenviés un correu on es buscaven mentors per acompanyar a persones refugiades a Olot. Així doncs, vaig decidir que volia que tractés sobre una persona refugiada.

Podem dir que es tracta d'un tema de proximitat física perquè he conegut i interactuat amb el protagonista, temporal perquè és totalment actual, i personal perquè és una història que jo també escolto i visc en primera persona d'un jove de la mateixa edat que jo.

Els objectius de *Targeta Vermella* es poden diferenciar en dos blocs essencials:

Els que consisteixen bàsicament en el treball teòric:

- Analitzar quines són les característiques que té un documental i les seves fases
- Esbrinar si he creat un documental, un reportatge o una hibridació (una barreja entre els dos)
- Contrastar si és necessari fer un guió amb molts detalls per la realització d'un documental
- Descobrir la influència de la visió del director en la producció d'un documental, si pots mantenir o no l'objectivitat.

La resta d'objectius són sobre els refugiats i la història del protagonista, en Juan Parra:

- Conèixer la realitat dels refugiats quan arriben aquí
- Investigar les ajudes que tenen les persones que fugen del seu país en el nostre
- Fer l'acompanyament d'una persona com jo però amb una història de vida molt

difícil, com és la d'en Juan, i conèixer tot el que comporta ser refugiat.

- Conscienciar sobre la dificultat emocional que comporta explicar-ho
- Constatar si és molt difícil transmetre sentiments mitjançant un producte audiovisual

Principalment el que vull reflectir en aquest documental i es podria distingir en tres aspectes molt diferenciats:

1. Tota l'experiència que passa una persona refugiada, totes les dificultats que té, des de que fugí del seu país fins a l'actualitat. Una part sentimental on la gent pugui empatitzar.
2. Esbrinar qui s'encarrega de les persones refugiades en el nostre país, quines fundacions hi ha al darrera. Amb això vull intentar que no hi hagi tant desconeixement sobre el tema, que la gent estigui més informada, sensibilitzada.
3. Fer entendre a la gent que quan parlem de refugiats, no només parlem de refugiats sirians, sinó que n'hi ha de molts altres llocs del món i per motius diferents.

Aquest documental estarà enfocat sobretot als adolescents tot i que, també per a adults, encara que no sàpiguen res sobre el tema, ja que el destí principal és fer difusió sobre ell, crear-ne coneixement i sensibilitzar el públic.

Intentant respondre els objectius, aquest treball es pot trobar en dos blocs molt diferenciats. El primer anomenat "El gènere documental", és aquell el qual tracta del documental en si. Què és, les seves característiques i tipologies. On estan descrites també cada fase per la creació d'un documental: preproducció, producció i postproducció. El contingut es fonamenta en la documentació de llibres i de pàgines web. Totes les fotos que es troben són creades per mi durant la realització de les etapes descrites.

El segon bloc és molt més extens i l'he titulat "La realització del meu documental". És un treball totalment personal que descriu tots els pensaments i experiències viscudes durant aquest procés. Un treball de camp basat en la informació del bloc anterior i on les tres etapes de la realització són molt diferents.

La preproducció és tot un seguit d'informacions sobre les persones refugiades, recollida a partir d'entrevistes a persones que treballen directament amb demandants d'asil i a partir d'analitzar diferents gràfics.

La producció l'he anomenat "Recording diary" (diari de gravació) perquè sobretot estan especificats cada problema i canvi del guió, explicant tot el que hi ha darrera de la gravació, una informació extreta de primera mà, igual que les fotografies.

Finalment la postproducció conté les diferents aplicacions informàtiques que he utilitzat per l'edició del meu documental, els últims acabats i les característiques d'aquest. També hi ha una reflexió per si el volgués difondre.

Un treball de camp on he visionat diferents productes audiovisuals que m'han ajudat a conèixer què volia transmetre en el meu i inspirar-me per diferents plans i músiques.

Aquest és un treball ple d'experiències i vivències personals que m'han permès experimentar i posar-me a la pell d'una persona que ha tingut una situació molt difícil de viure. Espero que *Targeta Vermella* us faci reflexionar, emocionar i valorar aquesta realitat tan propera.

EL GÈNERE DOCUMENTAL

“Igual que en l’amor, en el documental existeix la possibilitat d’explorar la realitat d’altres persones, d’allunyar-nos de la nostra identitat i descobrir el que implica ser algú”

- Michael Rabiger¹

¹ Director de més de 35 productes audiovisuals i fundador del Documentary Center al Columbia College, a Chicago, i va ser director de la seva productora de cine.

1. QUÈ ÉS UN DOCUMENTAL?

Fotografia 1. Càmera de filmar

Pel primer pas cap a la realització d'un documental, ha calgut investigar què és concretament aquest gènere i en què consisteix:

El documental és un gènere audiovisual realitzat a partir d'imatges de la realitat, la gravació d'un aspecte real de la nostra vida, mostrada a través de càmeres. També es pot descriure com un gènere audiovisual que té per vocació explorar i analitzar la realitat des d'una perspectiva reflexiva i crítica, a diferència de gèneres periodístics que reflecteixen l'actualitat de manera més superficial.

El seu objectiu és representar la realitat a partir del punt de vista de l'autor. La informació que conté és l'essència d'ell mateix. El documental s'utilitza per fins didàctics i pedagògics. De fet, la idea del meu documental va encaminada cap aquí, amb la finalitat de donar a conèixer un tema concret.

Es diferencia dels de ficció perquè el material que usen per explicar la història és la realitat i no un món realitzat per l'autor. El que fem en un documental i un reportatge és una reconstrucció de la realitat a partir d'allò que volem explicar, és a dir, una metàfora de la realitat.

Primer documental de la història:

Nanook of the North: segueix les vides d'un grup encapçalat per un esquimal i es mostra com ells viatgen, cerquen menjar i comercien al nord de Quebec

R. Flaherty (1922)

La definició de documental segons la Real Acadèmia Espanyola: una pel·lícula cinematogràfica o un programa televisiu que representa, amb caràcter informatiu o didàctic, fets, escenes, experiments... extrets de la realitat. I segons l'Enciclopèdia Catalana: Gènere cinematogràfic deslligat del cinema de ficció que presenta la realitat amb una finalitat bàsicament informativa.

1.2 DIFERÈNCIES ENTRE UN DOCUMENTAL I UN REPORTATGE

Sovint es fan servir aquestes dues paraules quan es parla d'un producte audiovisual informatiu, per això cal distingir-los, ja que ajuda a entendre quin és l'objectiu del documental.

Entre aquests dos termes, el documental i el reportatge, hi ha característiques iguals: els dos necessiten una preparació i una investigació prèvia, i a més, els dos busquen la forma de narrar o informar d'un fet.

Però també tenen característiques diferents: el reportatge és essencialment informatiu, preferentment en estil directe, i mitjançant el qual es fa conèixer un succés relacionat amb l'actualitat

Comparat amb el documental, les diferències més significatives entre un i altre és que un reportatge és un gènere periodístic i no cinematogràfic. El documental no té obligació de comunicar ni informació actual ni de transmetre-la forma objectiva, a diferència del reportatge.

El documental pot ser totalment subjectiu i fer servir recursos artístics, arribant a ser fictici encara que faci servir elements, persones i fets reals. És més personal i íntim, tant pel director com per l'espectador. Un documental acostuma ser més llarg que un reportatge.

2. TIPUS DE DOCUMENTALS

Els gèneres d'un documental es poden dividir per diferents característiques que l'espectador pugui reconèixer fàcilment i els podem agrupar segons el seu interès, la seva intenció i el seu grau de divulgació:

Si ens guiem segons la funció del seu centre d'interès: problemàtica social (laboral, relacions, injustícies) històrica (reconstrucció del passat...) etnografia (antropològica, folklòrica...) de naturalesa, i molts altres camps de coneixement humà.

Una de les altres opcions per classificar-los és segons la intenció del documental:

1. El documental científic: es caracteritza per ser fidel al temps de la gravació, tenint en compte les exigències del mètode científic.
2. El documental divulgatiu: és una variació de l'anterior i serveix per il·lustrar el públic d'un tema poc conegut i es busca despertar l'interès de l'espectador i captar

la seva atenció. Es caracteritza per l'ús de diversos experts i d'una veu en off que condueix l'escena.

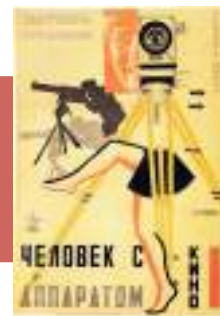
3. Documental d'entreteniments: s'identifica amb un model clàssic. Es basa en discursos elaborats per periodistes. No busca la il·lustració de la gent i es limita a explicar el que ja se sap. També es busca la qualitat visual amb un argument que mantingui oberta la ment i l'atenció.
4. El documental reflexiu: reflexiona sobre les idees establertes del món i fa que el consumidor reflexioni sobre les seves idees.

També és important saber quin nivell o grau de divulgació ha de tenir un documental: de primer nivell són per experts, de segon són tant per experts com per al públic interessat o el tercer, per a la divulgació d'un gran públic.

L'home de la càmera

D.Vertov

1929

Grizzly Man

Werner Herzog

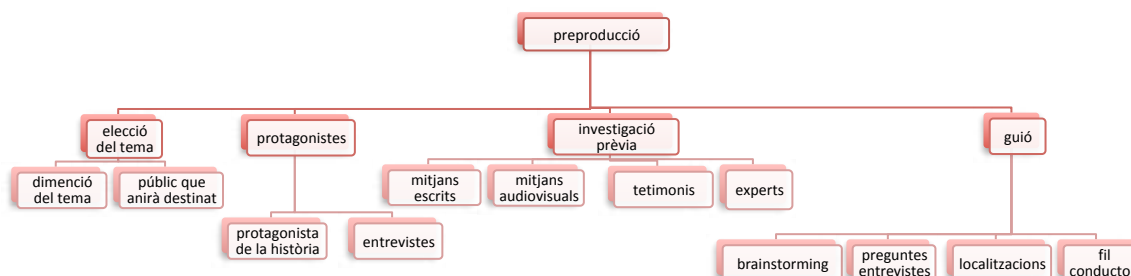
2005

3. ETAPES PER ELABORAR UN DOCUMENTAL

Per elaborar un documental és necessari seguir unes fases i el seu procés de realització el podem dividir amb tres etapes principals: la preproducció, la producció i la postproducció. Tot i que aquestes també tenen algunes subetapes.

Dins d'aquestes etapes ens podem referir a processos tècnics, que es refereix quan parlem de tecnologia (càmeres, so, llum, edició...) i també es pot parlar de processos artístics que ens referim més al costat creatiu (la idea, l'elecció del tema, els plans, els enquadraments, la música, enfocs...).

3.1 PREPRODUCCIÓ

Gràfic 1. Mapa conceptual de la preproducció

La preproducció és la primera etapa. Podem trobar un conjunt d'activitats destinades al guió i a l'organització de la producció. Té com objectiu intentar evitar errors i oblit posteriors i optimitzar el temps de producció i els costos.

Normalment és la fase més llarga de la realització, perquè és la base del documental i perquè es poden trobar moltes subetapes, des de l'elecció del tema fins a estructurar el guió que descriu com es desenvoluparà el vídeo i també com organitzar el pla de rodatge.

Durant tot aquest procés es va creant com serà el documental, definint com es tractarà el conflicte, les entrevistes i què vols hi vols mostrar.

3.1.1 ELECCIÓ DEL TEMA

El primer que s'ha de fer és l'elecció del tema, el més clar possible, aquest ens ajudarà a no perdre'ns i ens ajudarà a tenir en compte els espectadors i els objectius que es busquen.

El tema és el fet del que tractarà el vídeo, de què es parlarà, el fil conductor que uneix tots els elements del vídeo.

Un cop tenim clar el tema, també és molt important de com enfocaràs el documental, quina és la mirada que es vol transmetre sobre el tema, el punt de vista, la dimensió del tema del qual es parlarà, on ens situem i ens aturem per destacar el centre d'interès.

S'han de tenir en compte alguns elements: per a què es vol transmetre la idea i per a qui, el públic a qui anirà destinat i les seves característiques. També la viabilitat del documental (la informació accessible i les persones a qui podem contactar) i finalment el que vols fer arribar al públic. Escollit el tema ja podem passar a la següent etapa:

3.1.2 INVESTIGACIÓ PRÈVIA

Aquesta etapa consisteix en buscar informació (articles, llibres, internet, documentals...) o parlar amb gent per aprofundir en el tema. Aquesta recerca demanarà començar-nos a posar en moviment en el camp escollit, realment el guionista hauria de ser un gran amateur sobre el tema després d'haver fet tota aquesta tasca.

És una de les parts més importants del documental ja que ens obliga a tenir una base de coneixement sobre ell. Com més profunda és la investigació, més possibilitats té el director d'improvisar mentre estem gravant.

Si és un tema sobre el qual s'ha escrit i parlat molt, trobar informació serà més fàcil, ja que disposarem de moltes fonts, en canvi, si és nou o molt específic, tindrem més dificultats

Ens ajuda la classificació d'on localitzar-la:

- mitjans escrits: premsa, revistes, bibliografia...
- mitjans audiovisuals: notícies, programes, reportatges...

També podem recorre a un altre tipus de fonts: les orals. Les podem extreure de testimonis, aquells que coneixen els fets perquè ho han viscut directament o estan implicats indirectament o, també d'experts, que són professionals que coneixen molt sobre el tema.

3.1.3 LLENGUATGE AUDIOVISUAL

Per aprofundir com fer el documental, abans de començar a explicar el guió, també m'he informat del llenguatge audiovisual: les diferents unitats narratives, els plans, els moviments de càmera, l'angulació, el muntatge, la il·luminació i el so.

La unitat narrativa més petita de totes és un pla, que és aquell des de que accionem el botó de gravar fins que el parem. La repetició d'aquest pla s'anomena presa.

L'escena és un conjunt de plans i és la unitat dramàtica que succeeix en un mateix espai-temps. Després podem trobar la seqüència que és un bloc d'acció dramàtica que està formada per un conjunt d'escenes que mantenen entre sí un vincle narratiu.

Dins dels plans també hem de parlar de l'enquadrament, un fragment de la realitat des d'un determinat punt de vista, és a dir, el que escullis que surti dins la imatge que està gravant. Per descriure la tipologia dels plans, la nostra única referència es basa en la porció de realitat que apareixerà en la imatge en relació a les dimensions de la figura humana:

Hi ha diferents tipus de plans:

- Plans generals:
 - Gran pla general (GPG): mostra una visió global de l'entorn, la figura humana pot no aparèixer o quedar difuminada en l'escenari.
 - Pla general (PG): aquell pla en què veiem la figura humana sencera i també l'escenari on es desenvolupa l'acció
 - Pla general conjunt (PGC): capta en un entorn general, un grup de persones que realitzen una acció

Fotografia 2. GPG

Fotografia 3. PG

Fotografia 4. PGC

- Plans mitjans:
 - Pla sencer (PS): l'enquadrament on els límits superior i inferiors coincideixen amb el cap i els peus del subjecte
 - Pla americà (PA): té el seu origen en les pel·lícules de western americanes, ja que oferien la cara i el revòlver.
 - Pla mitjà (PM): es mostra al model des del cap fins la cintura
 - Pla mitjà curt (PMC): es mostra el model del cap fins a la meitat del pit.

Fotografia 5. PA

Fotografia 6. PM

Fotografia 7. PMC

- Primers plans:
 - Primer pla (PP): l'enquadrament va des del cap fins les espatlles
 - Primeríssim primer pla (PPP): s'aconsegueix quan l'enquadrament des del cap per sobre del front, fins la barbata (únicament la mirada)
 - Pla detall (PD): s'utilitza per destacar elements específics

Fotografia 8. PP

Fotografia 9. PPP

Fotografia 10. PD

Per fer una bona entrevista s'han de tenir un compte unes característiques molt importants a l'hora d'enquadrar i la posició de la càmera en relació a l'entrevistat:

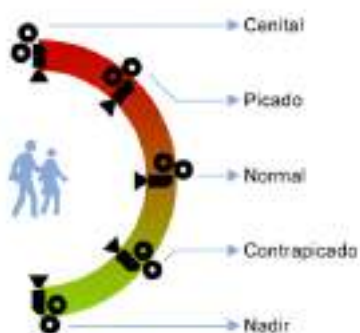
- Durant les entrevistes, l'entrevistador ha de situar-se el més a prop de la càmera possible.
- L'entrevistat sempre ha de mirar a l'entrevistador, mai ha de fer les declaracions directament a la càmera i s'ha d'intentar que aquesta mirada sigui el més recta possible
- El pla mitjà i el primer pla són els més utilitzats a l'hora de fer-les.
- És important fer servir la regla dels terços² a l'hora de posicionar a la persona que s'està entrevistant. Deixar aire per sobre al cap i pel costat on està mirant.

Definits els diferents tipus de plans (l'enquadrament), ara ens podem fixar en el moviment que fa la càmera en funció de com es mogui. Aquesta pot estar:

- Fixa
- Panoràmica: on la càmera fa una rotació sobre el seu propi eix (horitzontal, vertical o diagonal)
- Tràvelings: on la càmera es desplaça (avança, retrocedeix, aterra o s'enlaira).
- El zoom: zoom in per l'apropament i zoom out per l'allunyament.
- *Steadycam*: és el moviment lliure de la càmera.

Les transicions són els recursos que uneixen aquests plans però en el documental només es sol fer servir el tall directe on la transició és imperceptible.

L'angulació és un recurs expressiu de la narració audiovisual que es refereix a la posició de la càmera respecte als objectes i les figures que captem. Tots els plans que hem estudiat són susceptibles de ser angulats des de diferents alçades. Aquestes angulacions reben un nom concret per cada punt de vista i aquí podeu veure un gràfic visual on estan representats:

Gràfic 2. Nom i posició dels diferents punts de vista

² Regla de la fotografia que consisteix en dividir la fotografia en nou parts iguals amb dues línies horitzontals i dues verticals. Els quatre punts formats per les interseccions d'aquestes són els punts on es fixa més la vista quan mirem a una imatge.

3.1.4 EL GUIÓ

Fotografia 11. Un guió

El guió és fonamental per establir el contingut del vídeo i les condicions necessàries i òptimes pel rodatge. Posar les idees obliga a definir-les, precisar-les i estructurar-les per visualitzar el producte final.

Per començar escriure el guió va molt bé inspirar-se en altres documentals, visionar-ne diferents i també altres estructures audiovisuals. Agafar un paper i escriure tot de idees que ens han produït aquells documentals, i anotar què es vol transmetre. És molt recomanat fer un *Brainstorming*, una pluja d'idees.

Un guió sempre té unes característiques i una estructura, la distribució, l'ordre i l'enllaç de totes les parts.

Després d'haver triat el tema i fet la investigació prèvia, que és una part fonamental per crear el guió, s'ha de pensar en els actes que tindrà, els punts de gir, i sobretot, com començarà i com finalitzarà el documental. Per facilitar plasmar la història en el guió és molt comú trobar un mecanisme narratiu, un pretext narratiu, que ens aporti un fil conductor audiovisual per desenvolupar el tema escollit.

També s'ha de realitzar l'escaleta, un esquema preparatori d'un guió on s'ha de tenir clar les diferents seqüències que volem gravar per explicar la història encara que probablement no es tingui clar què passarà quan surts a gravar però així es té almenys un ordre definit, per exemple:

Seqüències	Àudio	Vídeo
1	El nen parlant	Ell caminant
2	El so del mar	El nen corrent per la platja

L'escaleta d'un guió documental no ha de ser molt tancada perquè podria anul·lar el factor sorpresa i les coses espontànies que surten en un rodatge, però tampoc ha de ser molt obert ja que després la gravació podria dispersar-se.

En aquest guió no s'escriuen diàlegs com els de ficció però sí que és veritat que s'han d'escriure les preguntes. S'ha de saber què es vol que expliquin els entrevistats i és molt recomanat seleccionar bé quins personatges vols que parlin i assegurar-nos que ho sàpiguen explicar bé.

S'ha de tenir en compte les localitzacions, la llum, cada detall té importància per reflectir el missatge encara que l'essència de la creació d'un documental ens porta a entendre que les improvisacions són tant importants com la idea preconcebuda.

Totes aquestes etapes són molt importants i una mala planificació suposaria un malbaratament en qüestió de temps i diners. Així, acabada aquesta tasca és hora de passar a la següent.

3.2 PRODUCCIÓ

En aquesta segona etapa, que també es pot anomenar fase de rodatge, es posen en pràctica tot el que has decidit a la fase de preproducció. S'incorporen els elements tècnics com la càmera, els micròfons, el trípode³... És el registre de les entrevistes, contextos, imatges i també materials complementaris com les imatges d'arxiu⁴.

Fotografia 12. Pantalla d'una càmera de filmar

³ Suport de tres cames, sovint plegables o telescòpiques, per a instruments fotogràfics, geodèsics...

⁴ Fotografia o seqüència que es conserva en un arxiu d'imatges i que es pot utilitzar, generalment pagant una tarifa, en la realització d'un producte audiovisual.

Es registren les imatges amb la intervenció de l'equip de realització que compost generalment per el/la càmera, ajudant, el/la director, productors/es... És molt important saber de quins elements tècnics disposem i revisar que estiguin preparats abans de sortir a gravar.

Es realitza el procés global de gravar o filmar un projecte audiovisual. S'uneixen tant el personal humà com els recursos tècnics necessaris per la captura de les imatges i el so, per aconseguir donar forma al que es vol comunicar.

3.3 POSTPRODUCCIÓ

La postproducció és l'última etapa de la creació del documental. És la fase posterior a la realització d'un producte audiovisual en la qual se li dona la seva forma definitiva. Se n'encarrega l'editor/a.

Fotografia 13. Escritori i ordinador executant la fase de postproducció

Primerament es fa un visionat complet del material gravat i de l'arxiu, per a la confecció final del guió d'edició. Es tracta d'ordenar totes les hores de vídeo que hem registrat, d'optimitzar el temps i d'analitzar la qualitat d'imatge i so.

Després es podria passar a l'edició final, on es decideix l'ordre definitiu dels plans i la duració d'aquests. També apareixen els processos de sonorització i efectes especials.

L'edició és un conjunt d'operacions realitzades sobre el material gravat per obtenir la versió completa i definitiva de la realització audiovisual.

L'estructura narrativa va agafant forma perquè pugui ser intel·ligible, s'apliquen les transicions entre els plans (foses, talls, encadenats, cortines...) Es posen sons, títols, gràfics, efectes de so, música... Es té molt en compte l'ordre del plans i el ritme entre ells.

És important afegir al final els professionals que hi han treballat, la relació de totes les persones participants, les músiques utilitzades, els productors i la data.

Finalment arribem al resultat, que ja està a punt per ser visionat. El reflex audiovisual del guió amb l'edició, els materials gravats que poden haver estat sotmesos a processos correctius de color i àudio, de talls, de música... El conjunt de tots aquests processos per aconseguir... El teu documental.

LA REALITZACIÓ DEL MEU DOCUMENTAL

**“Ets la primera persona que sap realment
tota la meva història.”**

- Juan Parra

1. EL MEU DOCUMENTAL

En aquesta apartat del treball explicaré tot el recorregut de la feina feta i la meva experiència a l'hora de realitzar el meu documental.

El meu documental tracta la història d'una persona refugiada que viu a Olot, en Juan Parra. En aquesta història explico com aquest adolescent ha viscut, com ha arribat fins aquí i qui l'ha ajudat. Durant tot aquest temps he anat evolucionant d'idees però totes les modificacions que hi ha entre la meva idea principal i el resultat final estan definides en aquest treball.

Podem definir-lo com un documental divulgatiu, ja que es busca despertar l'interès de l'espectador i crear coneixement sobre un tema.

2. LES MEVES ETAPES

2.1 PREPRODUCCIÓ

Comença el meu documental, i primerament penso amb els recursos que tinc per gravar-lo i què puc fer. Tinc a la meva disposició totes les càmeres i micròfons que el meu institut, Institut la Garrotxa, m'ha proporcionat. També la meva càmera fotogràfica i puc fer l'edició amb el meu ordinador. Així que, de moment, ho tinc tot i començo a pensar de quin tema el puc fer.

2.1.1 ELECCIÓ DEL TEMA

Em vaig centrar en temes que m'interessaven a mi, és a dir, socials o polítics. I vaig pensar en algun que fos conegut per la gent i que es parlés actualment, arribant a la conclusió que volia tractar l'1 d'octubre de 2017, ja que va ser un dia que em va impactar personalment i que trobava molt interessant els diferents punts de vista que hi podria extreure. Però tenia inconvenients; la gent n'havia parlat molt i ja havia passat dos anys d'aquell dia, afegint que no podia utilitzar imatges de primera mà i això suposava una gran dificultat per crear un documental propi.

Així que més tard, la meva tutora del treball em va dir que tenia un alumne que era un nen refugiat a una de les seves classes, això em va obrir els ulls, i vaig pensar que era interessant, ja que no estem informats de què fa una família refugiada quan arriba al nostre país, per tot el que han de passar, des de quan arriben aquí fins com viuen actualment.

Jo, d'aquest tema, sabia poc: el que havia vist a les notícies. Les persones que marxaven de Síria cap els camps de refugiats i unes altres intentant arribar a la península amb petites barques. Havia sentit parlar també d'alguna ONG (Organització no governamental) com l'Open Arms i alguna notícia més, però realment no sabia res de les persones que havien arribat en el nostre país fugint del seu.

2.1.2 INVESTIGACIÓ PRÈVIA

Aquesta és una de les parts més importants de tot el procés, ja que això ens dona la base de tot el documental i al final el teu punt de vista. Així, escollit el tema, ja començo a investigar.

A partir d'un correu electrònic que va rebre la meva mare per fer un procés de mentoria a persones refugiades enviat entre el Consorci d'Acció Social de la Garrotxa⁵ i el CEPAIM, Consorci d'Entitats per l'Acció Integral amb Migrats, vaig començar a estirar d'aquest fil i posar-m'hi en contacte:

2.1.2.1 CEPAIM

El CEPAIM, és una fundació que la seva missió és promoure un model de societat inclusiva i intercultural que facilita l'accés ple als drets de ciutadans de les persones més vulnerables de la nostra societat i de forma especial a les persones immigrants, desenvolupant polítiques de lluita contra qualsevol forma d'exclusió social i col·laborant en el desenvolupament dels territoris locals i dels països d'origen dels emigrants.

Logotip 1. Logotip del CEPAIM

CEPAIM té trenta-tres seus a tota la península Ibèrica i una a Senegal que és la internacional. N'hi ha a Andalusia, Aragó, Castella – La Manxa, Castella i Lleó, Ceuta, Comunitat Valenciana, Extremadura, Comunitat de Madrid, Regió de Murcia i Catalunya. Aquí hi ha tres seus: Barcelona, Banyoles i Olot.

Aquesta fundació s'encarrega de diferents aspectes, un dels més importants és l'atenció de les necessitats bàsiques de les persones acollides, proporcionar suport, informació, orientació i assessorament en matèria social, legal, sanitària i administrativa i promoure el coneixement sobre la societat d'acollida.

El coneixement del CEPAIM ha estat fonamental pel desenvolupament del meu treball i el fet que tingués una seu a Olot ho ha facilitat.

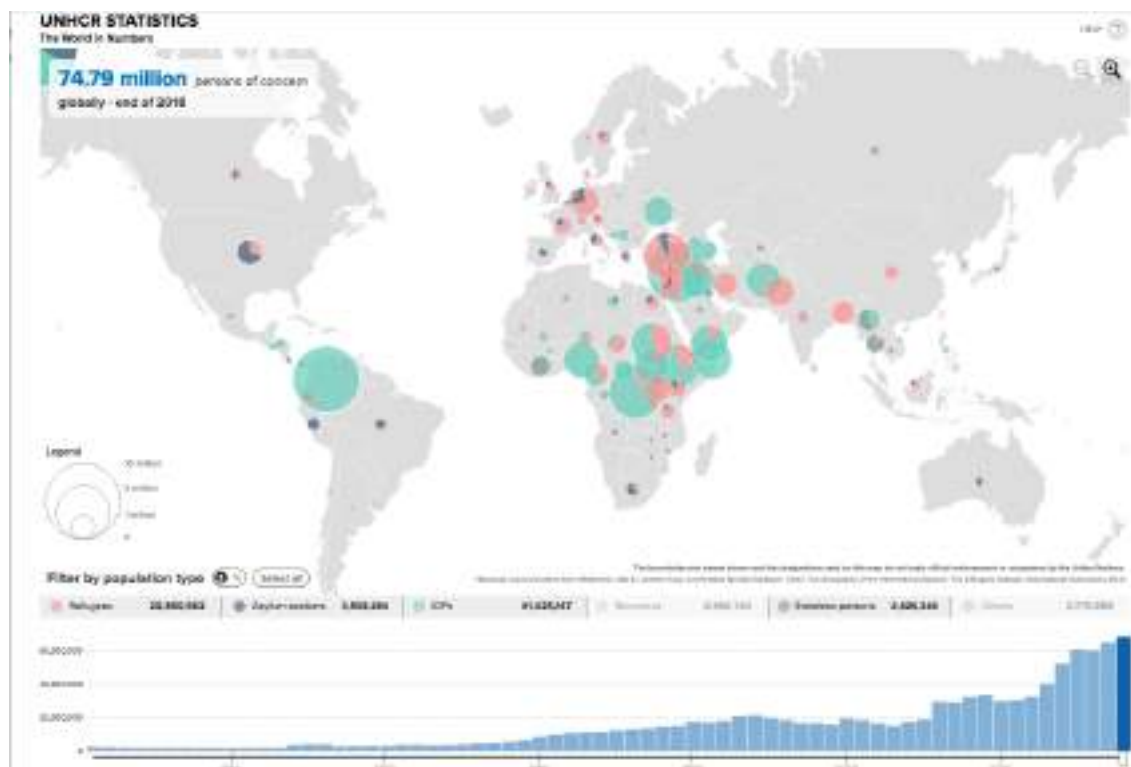
⁵ El Consorci d'Acció Social de la Garrotxa és un organisme públic format per l'Ajuntament d'Olot i el Consell Comarcal de la Garrotxa que té l'encàrrec de gestionar els serveis socials a la comarca de la Garrotxa.

2.1.2.2 REFUGIATS

És una persona que a conseqüència de guerres, revolucions o persecucions polítiques, es veu obligada a buscar refugi fora del seu país.

Durant aquests dies he anat fent una investigació sobre diferents notícies dels refugiats i com evoluciona el tema a les xarxes socials. M'he adonat que majoritàriament els mitjans de comunicació es refereixen als refugiats Sirians. Segons l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR): al món hi ha 70,8 milions de persones que han hagut de fugir del seu país a causa de la persecució, la guerra, la violència o la vulneració de drets humans.

Cada dia hi ha 37.000 nous desplaçats al món. El 67% dels refugiats provenen de Síria, l'Afganistan, el Sudan del Sud, Birmània i Somàlia. Com veiem és una situació que podem definir com incontrolable i els números augmenten cada vegada més

Gràfic 3. Mapa mundial sobre les persones que han fugit del seu país

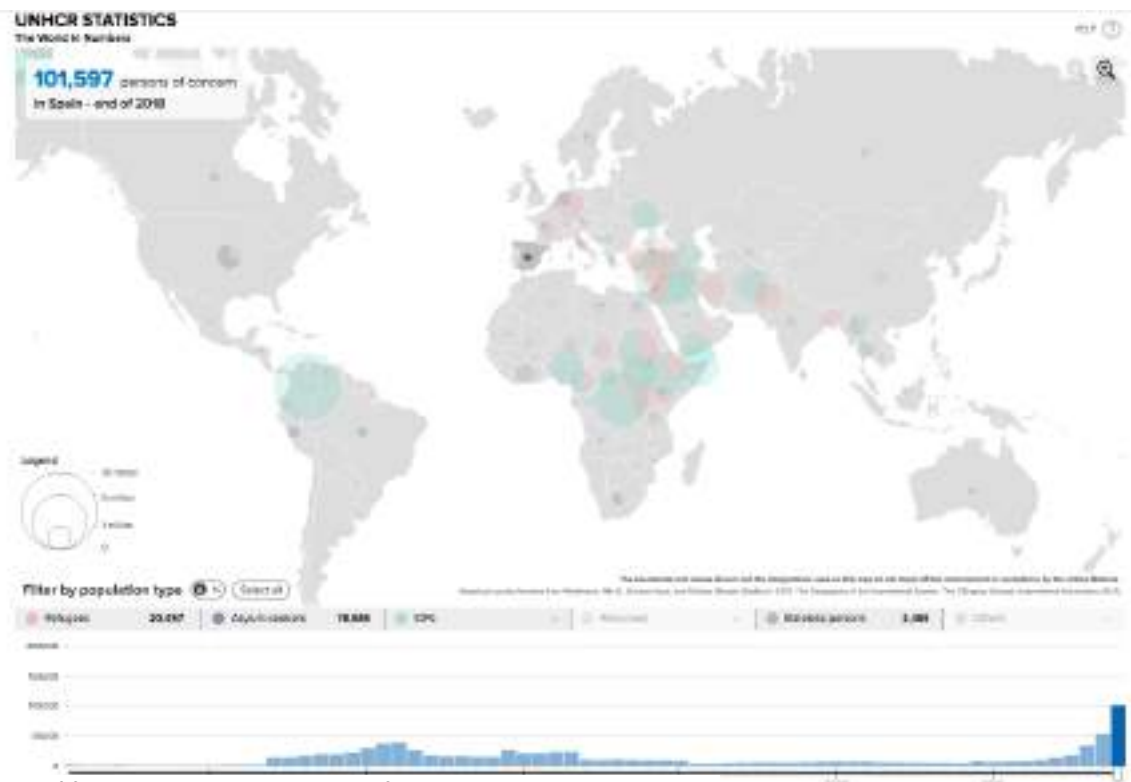
Aquest gràfic està creat per l'ACNUR i ens mostra un mapa mundial i dades relacionades amb la gent refugiada. A dalt a la dreta hi ha el nombre de persones que han fugit, del seu país que són 74,79 milions de persones a finals del 2018. En el mapa estan marcats amb rodones en els diferents països, com més gran és la rodona significa que el país ha acollit més

També es pot diferenciar les situacions dels que fugen, és a dir, el color turquesa són els IDPs (Internally Displaced Person) que és aquella gent que ha fugit del seu país

però que no ha creuat una frontera internacional. Els de color salmó són els estrictament refugiats. Els de color blau fosc són els Asylum-seekers (sol·licitants d'asil) que vol dir que han demanat protecció internacional i no els hi han concedit. I per últim els Stateless persons, que són aquelles persones que no posseeixen cap nacionalitat perquè el país on viuen no és considerat un estat.

Finalment a baix de la imatge hi ha un altre gràfic on es mostra que durant aquests seixanta anys han augmentat les xifres molt considerablement.

En la meua opinió vol dir que estem en una situació molt alarmant, ja que no es veien aquestes grans xifres des de la Segona Guerra Mundial, no són els països més rics els que han acollit a més refugiats sinó a l'inrevés, els països més pobres

Gràfic 4. Mapa i dades sobre els refugiats a Espanya

Fixant-nos només amb les dades d'Espanya, durant aquests anys ha acollit 101.597 persones, però a 78.000 d'aquestes no se li ha concedit la protecció internacional, és a dir només són **sol·licitants d'asil**.

De les primeres dades que em criden l'atenció és que és molt greu que tantes persones hagin demanat asil i no se'ls hi hagin concedit.

En veure-ho em començo a posicionar i crec que en conclusió, hem de reaccionar perquè estem donant conformitat a una situació realment difícil i ja no li donem tanta

importància com al principi. Estem parlant de milions i milions de persones que estan obligats a deixar enrere al seu país, la seva casa i la seva vida per començar de zero.

2.1.2.3 REFUGIATS A OLOT

A Olot des del juliol del 2017, sota la gestió de la Fundació del CEPAIM, l'única fundació a part de la Creu Roja, que van començar a treballar a la comarca, han acollit a 64 refugiats que han passat per quatre pisos que disposa l'entitat per aquest serveis i d'aquests més d'una tretzena ha aconseguit trobar feina.

Per treure més informació em vaig posar en contacte amb la Marta Ayats, que és treballadora del consorci d'Acció Social de la Garrotxa i s'encarrega del Servei d'Atenció a la Comunitat.

2.1.2.4 ENTREVISTA A MARTA AYATS (transcripció de la informació)

Tota la qüestió dels diners pels refugiats prové de la Unió Europea, aquesta destina diners a diferents països, un d'ells Espanya, i aquest fa una convocatòria de subvencions per donar diner a diferents entitats que són les encarregades de gestionar les persones refugiades, i una d'aquestes entitats és la fundació CEPAIM, que és la que es troba a Olot i es l'encarregada de gestionar aquests diners aquí.

Un refugiat quan arriba aquí, és com si vingués de viatge. Així que una vegada aquí a l'aeroport, és on es pot demanar asil i actualment pot ser que t'agafi la policia i et faci l'entrevista just en aquell instant o et donen un resguard conforme he demanat asil i després no et poden fer fora durant uns dos mesos o fins que et concedeixen l'entrevista, on et demanen perquè vols demanar asil, i ho has de tenir força pensat perquè has de saber justificar-ho. Si no ho pots fer o la policia creu que no és un motiu per quedar-te, et pot retornar al teu país, tot depèn d'ell. Si et diuen que sí, després poden passar un o dos anys perquè t'assignin protecció internacional.

El CEPAIM a Catalunya té un programa pensat per l'adaptació dels refugiats i està dividit en tres fases, Quan decideixen formar part d'aquesta acollida també s'han de comprometre a seguir unes normes concretes i complir els seus deures.

Un cop aquí, si volen entrar en aquest programa, comencen la fase zero i també entra la Creu Roja, que et fa tot l'acompanyament. Anteriorment, abans de la fase 0, la Creu Roja també donava allotjament, però ara estan desbordats i els hi és impossible.

La primera fase consta de sis mesos que queden coberts el 100% de necessitats bàsiques, allotjament, acompanyament, tràmits administratius, els nens han d'anar a escola, metges, aquí també hi ha un aprenentatge del català i del castellà.

El que s'intenta en aquest procés és aprofitar tots els recursos que es tenen ja aquí, conjuntament amb la fundació CEPAIM. En aquests mesos els habitatges són fixes, concretament a la Garrotxa van apostar per pisos petits on hi poden conviure com a

molt un parell de nuclis familiars, que n'hi ha quatre a Olot i dos a la Canya. Aquests habitatges són rotatius, així que si tu demanes asil a Espanya no es té en compte on el refugiat està situat sinó que només miren les places que estan buides, si tu has arribat aquí i hi ha places buides a Andalusia, t'enviaran allà.

Després passen a un altre fase on els ajuden a buscar treball i un habitatge per ells sols. No se'ls deixa, però l'acompanyament és molt diferent ja que el que es vol és que siguin independents.

- Grups de mentoria:

També hi ha un grup de gent voluntària, que els acompanya a diferents llocs, els mentors. Aquests fan un acompanyament en grup, hi ha un compromís d'almenys veure's unes tres hores setmanals en vuit mesos o un any. I aquests també reben una formació. És com una amistat, una relació de tu a tu, tot i que assumint uns deures. Això es fa durant les dues etapes.

Des de la Generalitat de Catalunya s'està impulsant un programa de refugi que una de les parts és la mentoria social, on es cerquen voluntaris que vulguin fer aquest programa. Entre dues i cinc persones poden ajudar molt en qüestió de l'aprenentatge d'un idioma, del coneixement de l'entorn, de la feina... així van començant a fer contactes dins de la societat. Això va començar el 2018, ara fa un any i poc, però això és un afegit al programa, ja que el CEPAIM està gestionat des d'Espanya i aquesta mentoria està portada des de la Generalitat, és a dir, només passa a Catalunya.

Es compara el perfil de les famílies refugiades i els mentors, després es fa el que es diu l'emparellament i comencen a fer activitats i a conèixer-se, es mira que tinguin activitats semblants i aficions iguals perquè encaixin bé. La majoria de vegades funciona però hi ha vegades que no. El programa dura dotze mesos i ara, potser després de l'estiu, en durarà 8 perquè el que passa és que després ja no tenen una relació formal sinó que es fan amics i queden sense ajuda d'un intermediari.

- Dades de persones refugiades dins del CEPAIM:

En general, aquí a Olot, són sempre famílies, quasi mai agafen persones soles i si ho són, solen ser dones. Tot i que ara comença un altre projecte més petit que el del CEPAIM, que s'anomena "pis d'autonomia", i s'encarrega d'ajudar dels Menors Estrangers No Acompanyats (MENA) que la majoria venen del Marroc. Però aquests no se'ls considera refugiats.

Actualment a Olot:

- 14 persones refugiades, de les quals 7 menors han rebut el suport d'un grup d'acollida i ja s'ha tancat oficialment la mentoria. En total s'han format 4 grups d'acollida.
- Actualment estan donant suport 4 grups d'acollida més i estant pendents de fer una formació per organitzar nous grups.

Majoritàriament arriba gent de Llatinoamèrica, Veneçuela, Hondures... també alguns de Rússia, Ucraïna. De sirians només ha arribat una família a Olot.

- 68 persones refugiades i/o demandants d'asil, de les quals 20 són menors d'edat.
- Es distribueixen en aproximadament 24 nuclis familiars.
- Països d'origen (s'ordenen de més a menys): Veneçuela, Rússia, Georgia, Colòmbia, Ucraïna, Síria, El Salvador, Rep. Centreafricana, Nicaragua, Algèria, Hondures.

- Propostes pel treball:

Per finalitzar, ella coneix les famílies refugiades que estan a Olot, i gràcies a ella vaig trobar la persona indicada. Al principi volia explicar la història a partir d'un nen però em va dir que era difícil per la protecció de dades però si el feia sobre una família podria parlar amb tots els membres encara que el principal m'expliqués la història no sigues el fill.

Tot i així, tot va donar un tomb quan vaig parlar amb en Brian García, l'advocat i amb la Clàudia Mallén, una treballadora social del CEPAIM.

2.1.2.5 ENTREVISTA BRIAN GARCÍA I CLÀUDIA MALLÉN (transcripció de la informació)

A nivell de dades a Catalunya, la majoria de refugiats que arriben aquí, a diferència del que diuen els mitjans de comunicació, són llatinoamericans, actualment de Veneçuela, també bastants de Rússia i alguns altres de països d'Amèrica Central.

Moltes persones que venen de Llatinoamèrica són famílies mitjanes, com les d'aquí, tenien vides bones, però per problemes de conflictes armats o qualsevol altre, han hagut de deixar-ho tot i venir cap aquí. El 99% dels refugiats russos són per motius religiosos, Testimonis de Jehovà.

- Com venen els refugiats i què fan aquí:

Els que arriben aquí venen pels seus propis mitjans, és a dir, en avió. Quan tu aterres i en el teu país has estat perseguit, el que has de fer és demanar protecció internacional a la Brigada Provincial d'Estrangeria i Fronteres, és a dir, al cos de la Policia Nacional.

Degut a l'onada de persones refugiades i tota la situació que està passant a Síria, Europa diu que cada país ha de complir un cànon d'acolliment de refugiats, tot i que Espanya no l'ha complert, comparat amb el que es va pactar. Arrel d'això, des del Ministeri d'Immigració i el Ministeri d'Interior, van obrir una xarxa on aquestes persones puguin arribar i tenir un circuit. Però no perquè demanis això has d'entrar en el programa del CEPAIM. Tu pots demanar protecció internacional i si tens recursos suficients sobreviure per tu sol, però si demostres que no és així i estàs desemparat, després és quan pots demanar entrar en aquest programa d'acollida.

Per aclarir què és la protecció internacional podríem dir que engloba uns tipus de mecanismes per donar a aquesta persona una protecció en aquest país i un dret a treballar de manera legal i a residir-hi:

1. Protecció subsidiària: persones que fugen del país i no poden tornar, no perquè siguin perseguits individualment sinó perquè per determinades causes, que majoritàriament són conflictes de violència o d'algun conflicte armat, que tot un grup de persones que se'n van pel mateix motiu (un global que els hi passa el mateix)
2. Protecció d'asil: se'ls concedeix a aquelles persones que el Ministeri d'Interior entén que han estat perseguides per qüestions polítiques, religioses, de gènere... pertanyents a grups minoritaris que són perseguits. L'important és que la persecució és directa a una persona, fuges del país perquè tu pertanys a aquest grup (passa només en un individu)
3. Sol·licitud d'apatrídia: que els hi donarien a aquells que estan perseguits però viuen a un país que no està considerat, com per exemple, els sahrauís, que el Sàhara no està reconegut com a estat i no tenen cap nacionalitat.

A part de tot això també hi ha tot l'aspecte legal, de documentació i de tot el què ha de fer una persona quan arriba aquí:

Quan arriben a l'aeroport poden fer dos coses: anar a la Brigada Provincial d'Estrangeria i fronteres de la capital de la província que sigui (Madrid, Terol, Sevilla, Cadis...) amb el visat de turista. Hi ha dos procediments de sol·licitud d'asil, hi ha el d'urgència o l'ordinari. El d'urgència el que passa és que tots els terminis es queden a la meitat i llavors si el funcionari de torn optés pel procediment d'urgència, aquest es retindria a l'aeroport amb uns dispositius que hi ha i esperarien uns quants dies a l'espera de que hi hagués una resposta d'admissió a tràmit a la sol·licitud d'asil. En canvi l'ordinari et diuen, et pots quedar al país i d'aquí un determinat temps et fan anar a la Brigada Provincial i han d'utilitzar els seus propis recursos.

Però també et poden dir que no, i pots posar un recurs perquè te la tornin a revisar. Això ho trien de manera aleatòria, ja que el CEPAIM han tingut usuaris que els han dit

d'anar-hi un altre dia i portar documents concrets, i perfectament els hi podrien haver concedit amb les proves que tenien.

- Documentació:

A la Brigada Provincial els pregunten perquè estan aquí, què els hi ha passat, i això també depèn del funcionari, ell pot decidir si és asil o no. Si és que sí, donen les dades, i els fan un document que es diu manifestació de voluntat de sol·licitar asil, que és un document on consten les dades personals d'una persona i a sota posa una data que diu l'hora que s'ha de presentar a la brigada per tramitar la seva sol·licitud d'asil i mentrestant dura aquest temps no pot ser objecte de devolució, és a dir, es pot quedar aquí.

Fotografia 14. Manifestació de voluntat de sol·licitar asil

Quan arriba el dia de la cita, els fan una entrevista preguntant tot el que els hi ha passat, presenten totes les proves que tinguin de la persecució (si en tenen) com missatges de mòbil, informes mèdics, denúncies, fotos d'alguna agressió... per això és tant important que un advocat hi sigui en el moment de l'entrevista, de fet, la llei diu que el sol·licitant d'asil té dret a assistència jurídica gratuïta, però a la pràctica la Brigada d'Estrangeria no els informa d'aquest dret ni informa al Col·legi d'Advocats que aquell dia concret tenen un sol·licitant, saben que ho han de fer, però no ho fan.

Fan l'entrevista i els donen un resguard de sol·licitud d'asil, amb la seva foto i dades personals...és com l'altre però canvia el títol i també posa que no podran ser objecte d'expulsió, devolució... Aquest resguard dura sis mesos, normalment el termini que té el Ministeri per admetre o no admetre a tràmit aquesta sol·licitud, és a dir, estudiar-lo és d'un mes, o sigui que aquest resguard té validesa d'un mes, però com que el Ministeri va tan col·lapsat a sota de la data de validesa diu que si no has estat notificat en el període aquest resguard es prorrogarà fins a sis mesos després.

Fotografia 15. Targeta blanca

Quan els notifiquen, hi van un altre vegada i els lliuren la **targeta vermella**, que és el document definitiu de sol·licitant, és a dir, on consten que són refugiats, un cartró on posa les seves dades i el seu NIE (Número d'Identificació d'Estranger)

Fotografia 16. Targeta vermella

Has de ser molt curós amb les dates perquè sinó poden arxivar el cas.

Tot això està molt mal presentat, tot són cartrons fets amb bolígraf, és a dir, s'està donant a aquestes persones molt poca consideració des del principi i no se'ls tracta amb la mateixa dignitat que donen amb algú d'aquí.

Si resolen la sol·licitud positivament, tindran un permís de treball i residència durant cinc anys i si els hi resolen negativament en menys de quinze dies els envien un altre cop al seu país, després d'haver fet tots aquests tràmits. Però òbviament, la majoria dels sol·licitants intenten regularitzar-se per estar una mica més temps, i demanar un permís de residència. Intenten posar-hi recursos i finalment quasi mai retornen.

El 72% de sol·licitud d'asil a Espanya són denegades i Espanya no ha assolit ni el 10% de la quota que havia d'acollir de persones refugiades. Hi ha moltes de persones que tenen el sol·licitud d'asil demanada però Espanya no les entra en aquest recorregut d'acolliment.

L'empatia d'aquesta gent és zero, ja que els policies que estan allà estan plens de prejudicis i poden ser racistes. Així que les persones que venen aquí tampoc els expliquen res de cap programa que els pugui ajudar com és el CEPAIM, i no els donen cap informació de res.

- Programa del CEPAIM:

Si entren dins el programa, els poden enviar a qualsevol lloc d'Espanya i durant tot aquest temps que han estat aconseguint els papers ja s'han adaptat al lloc on estan i per això n'hi ha que no volen fer-ho i s'espavilen pel seu compte.

El programa vol aconseguir que siguin autònoms i un altre objectiu és repartir la gent per tot el territori, i a la primera fase tenen set dies per marxar on els han assignat.

Ara ja parlem del CEPAIM, el nombre de persones que tenen al programa a Olot:

Tenen entre 63 i 65 nuclis familiars i per aquestes famílies s'encarreguen uns 8 tècnics:

- tècnic d'acollida: que quan arriba t'explica les normes de convivència del dispositiu, t'ensenya la ciutat, t'ensenya com anar a comprar...
- treballadora social: porta tot el seguiment de les famílies (ajudes econòmiques, papers, tot el moviment burocràtic...)
- mediador: si hi ha conflicte amb la gent que comparteixen pis, si hi ha algun problema a l'hospital, o en la comunitat de veïns, actes racistes...
- formadora: fa classes de català i castellà al centre
- psicòloga: fa teràpia sobretot en la primera fase i és voluntari, algunes famílies no volen aquest servei per raons de cultura.
- advocat: tracta tots els aspectes legals de la família.
- orientadora laboral: permís de feina i si tenen NIE
- tècnica d'habitatge: ajuda a buscar pis i els hi fa suport amb les reparacions

Sol·licitant d'asil i refugiat no són el mateix si parlem en termes legals, jurídicament parlant, un refugiat és aquell a qui se li ha concedit l'estatut d'asil, en canvi sol·licitant d'asil és aquell que l'ha demanat però encara no se li ha concedit del tot.

Tot això estava molt ben organitzat però per l'èxode brutal de gent immigrant de Veneçuela s'ha desbordat, però tampoc s'estan destinant més recursos a aquesta problemàtica.

El programa està finançat pel Ministeri de Treball i per el Fons Europeu, i les qüestions de documents el Ministeri Interior d'Espanya. Els països que estan a la Comissió de Ginebra⁶ en el tema de documentació és similar però el disseny del programa d'acollida és diferent a cada país. Per exemple a Grècia no hi ha el programa d'aquí, allà només hi ha camps de refugiats, malgrat a la xifra massiva de refugiats que hi estan arribant.

- Segona proposta pel treball:

En aquesta entrevista em confirmen que finalment puc fer un documental sobre un adolescent de la meua edat, com jo volia des del principi. Em proporcionen el seu nom, Juan Parra, i el seu contacte telefònic.

És una família de Veneçuela que feia tres anys que havia arribat a Espanya i actualment ja estava en la fase de finalització del programa del CEPALM i així em podien explicar tota la seva experiència. Així que vaig investigar una mica sobre la situació de Veneçuela tres anys enrere, al 2016.

⁶ Comissió de Ginebra sobre l'Estatut dels Refugiats de 1951, va ser creada després de la Segona Guerra Mundial per respondre a les seves conseqüències, oferint protecció internacional i assistència a les víctimes de guerra. Determina qui és refugiat, qui pot demanar protecció internacional i sol·licitar asil.

2.1.2.6 SITUACIÓ DE VENEÇUELA (2016)

Veneçuela viu sota un estat d'excepció i emergència econòmica. El president Nicolás Maduro ha decretat l'ampliació de les mesures preses per fer front a la pitjor crisi política, social i econòmica d'aquest país, que guarda les reserves més grans de petroli. El chavisme després d' Hugo Chávez ha patit un revés important, ja que per primer vegada ha perdut la majoria absoluta de l'Assemblea Nacional, que ara controla l'oposició.

A l'any 2016 van començar una gran onada de protestes, quan el Tribunal Suprem de Justícia, afí a Nicolás Maduro, va emetre una sentència que el permetia exercir les competències de l'Assemblea Nacional mentre que aquest òrgan continues "en desacato". Quan la decisió judicial es va fer pública, l'oposició veneçolana no va dubtar a qualificar-la en "cop d'estat", anunciant l'immediat inici d'una mobilització.

Per a l'oposició, la decisió del màxim tribunal va representar la prova definitiva del trencament de l'ordre democràtic i de la seva disposició a passar per sobre de la voluntat popular expressada en les eleccions legislatives.

A més, en el fons aquestes protestes també causades d'una prolongada crisi econòmica. La caiguda del preu del petroli, va seguir minvant els ingressos de l'Estat i aguditzant cada vegada més l'escassetat d'aliments i béns de primera necessitat. Això, amb la major inflació, va provocar que una gran part de la població tingués problemes per accedir al menjar.

Segons un escrit que va publicar el diari, El País, el desembre de 2016:

"Cada dia que passa, el Govern de Veneçuela fa un pas més cap a l'abisme. No es tracta ja només del fanatisme ideològic de Nicolás Maduro i els seus seguidors, que ha aconseguit dividir i enfrontar als veneçolans entre si, destruir el seu aparell productiu i enviar a la presó als principals opositors mitjançant judicis fraudulents basats en proves arreglades. Es tracta, a més, de la incompetència manifesta del Govern a l'hora de gestionar tan sols aquells aspectes de la realitat que encara romanen, almenys teòricament, sota el seu control.

Veneçuela és avui un complet desastre econòmic, polític i de seguretat on la criminalitat, la corrupció, el contraban i els saquejos estan a l'ordre del dia. Els veneçolans no es mereixen un Govern com el de Maduro, que a més de retallar les seves llibertats polítiques i civils, ha destruït la seva economia i provocat un doble desproveïment, alimentari i sanitari, que dibuixa una immensa paradoxa: la d'un país ric en recursos petrolífers sumit en una gravíssima crisi social i política."

Un cop recopilada tota la informació necessària, ja està tot a punt per començar a fer el guió.

tota la meva història”, em va demostrar que realment per ell és difícil parlar-ne, i vaig adonar-me que s’havia de parlar amb delicadesa.

Fotografia 18. *Selfie amb en Juan*

Va fugir de Veneçuela amb els seus pares i la seva germana petita però l’únic que li van dir és que marxaven per tenir una vida millor. Ells allà tenien una vida bona, els seus pares eren periodistes, tenien una ràdio bastant famosa, tenien amics, família, bones notes... I de sobte van haver de marxar sense dir res a ningú, “no em vaig poder acomiadar ni dels meus amics” em va comentar.

Van arribar a Madrid amb avió, allà s’hi van estar dos anys. Primer van viure amb una amiga de la família que coneixien, però només dos mesos i després van anar a un pis que ell no sap ni com pagaven. Encara no tenien tots els papers, eren sol·licitants d’asil però no refugiats. Van començar anar a l’escola, no treia bones notes comparat amb al seu país. Li va costar molt adaptar-se. Les seves veïnes són les persones que el van ajudar més, sempre li deien d’anar a jugar i fer coses. Tot i així, aquesta temporada s’anaven espavilant ells sols, però va ser una etapa trista i fosca.

Després li van oferir una feina al seu pare a fora de Madrid, on li prometien un lloc on viure per ell i els seus fills. Van deixar el pis, però després d’unes hores, el van trucar explicant que la feina ja no estava disponible. Així que, ja no tenien res, ni feina, ni lloc on viure. Van decidir anar a buscar ajuda al les institucions estatals. Van entrar al programa del CEPAIM i els van destinar a Olot.

Ell no sabia ni on era això, ni havia sentit a parlar-ne mai, “em van portar al cul del món”. Aquí van començar el programa, ell amb dos mesos ja sabia el català, “si hi poses colzes, tot s’aconsegueix”. No li va costar gaire integrar-se i creu que una de les coses més importants és parlar l’idioma i això el va ajudar molt per fer amics. Una

situació que el va reforçar va ser que quan estava sol al pati de l'institut, l'animaven per anar a jugar amb un grup de nens de la seva classe.

Ara ja fa un any que esta a Olot, els seus pares tenen feina, tot i que molt diferent a la d'abans, i ara començarà el batxillerat. I per fi, ara ja no són "il·legals".

Una història impactant i plena d'esperança. Una història que explicada en segona persona no sembla tan forta, a diferència de si te l'expliquen de primera mà. Així que estava disposada a fer-la saber i ell també estava decidit a fer-la pública. Ell emocionat, tant com jo, em va dir: "ara ja no només ets tu sola, ara som dos".

També em va dir que marxava de vacances dues setmanes a Madrid. Primer vaig pensar que em faria endarrerir per fer el treball però després vaig tenir la idea de que si jo anava a Madrid algun dia, podria gravar llocs on ell recordava i fossin importants. Tot i que no sabia segur si podia anar-hi ja que només tenia una setmana per organitzar-ho tot.

Vam començar amb la meva tutora a fer una mica el guió i vam pensar que allà podia gravar la introducció, tres llocs importants que m'havia dit en Juan, les escales del seu pis, l'escola i el mig de la ciutat, que tot li recordava als dos anys passats. Serien imatges molt estàtiques, en colors foscos, amb ell explicant en veu en off de fons la

seva història i fins al final de la introducció no se sap si és refugiat.

Això és un esbós d'un guió: havíem pensat fer tres llocs diferents com es pot veure encerclat. Tot i que, aquesta feina no va servir ja que finalment no vaig poder anar a Madrid per diferents motius. Així que vaig haver de posar-me les piles i pensar un altre guió.

Fotografia 19. Primer esbós de guió per a la introducció

Amb en Juan, estàvem sempre en contacte per *WhatsApp* però no era el mateix que veure'l i poder parlar cara a cara, no tornava fins el 7 de setembre, vaig decidir trucar-lo per intentar avançar més feina en el guió, que m'expliques coses d'ell, què li agradava, coses de la seva vida a Veneçuela que trobava a faltar, què feia allà. I amb aquesta informació vaig poder conèixer més i fer el guió de la introducció.

Li encantava anar amb bicicleta, anar a la ràdio amb els seus pares, on havia trobat la seva vocació de periodista, anar a la missa, jugar a la pilota amb la seva germana i sortir amb els seus amics. Gràcies a això vaig poder concretar la introducció i fer millor el guió de la introducció.

2.1.3.3 GUIÓ DE RODATGE

Consisteix en un guió que no és el definitiu, però fa falta tenir una pauta per aclarir les idees, tal com he dit a la part teòrica, s'ha de deixar marge a la improvisació.

INTRODUCCIÓ – música de fons lenta

1- Es tractarà de diferents “postals” d'accions quotidianes que ell feia allà.

No se li veu cap vegada la cara. S'intensifiquen molt els sorolls. Colors clars i positius.
Composició lenta

(E = càmera estàtica)

Escena	Vídeo	Àudio
1	La ràdio en un menjador, al mig de la taula i ell escoltant-la. E	Escoltant alguna música de l'any que ells van marxar. + veu en off
2	Ell i la seva germana, jugant amb una pilota que bota molt. E	S'escolta com riuen i bota la pilota. + veu en off
3	Anant amb bici pel carrer (Seguint-la amb el cotxe)	El so de la bicicleta com roda + veu
4	Llegint un llibre al sofà E	Com passa una pàgina + veu en off

2- Aquestes escenes es trenquen, es paren... La veu en off diu:

- Però d'un dia per un altre, sense saber-ho, tot canvia...

(Composició que va cada vegada més ràpid)

Escena	Vídeo	Àudio
1	La ràdio al menjador que està sola i sonant (la càmera va obrint el pla)	sense
2	La pilota botant sola. E	la pilota bota
3	La bici que roden les rodes però està al terra sense ningú.	El soroll de les rodes quan roden soles.
4	Ell llegint el llibre i una pàgina es trenca. E	El trencament de la pàgina.

3- Accions que signifiquen marxar: Just quan es trenca la pàgina, comencen tot de sorolls i imatges ràpides que signifiquen marxar. També s'intensifica el so

- Tancar la maleta
- Baixar persianes
- Tancar una porta

- Rodes de la maleta
- 4- Es veu ell caminant per un camí i de cop surt ell assentat a dalt de la muntanya pelada i com que no se li veu la cara en tota la introducció hi ha aquest efecte sorpresa.

- Hola em dic Juan Parra, sóc un refugiat i aquesta és la meva realitat.

Durant la introducció hi ha la veu en off d'en Juan, fa una presentació. Llegeix aquest escrit :

Un dia normal, d'aquells que et transmeten tranquil·litat, te l'imagines? tu, la teva vida quotidiana, amb els teus amics, la teva família, rient, anant a l'escola, el teu dia a dia, però de cop, com si res, tot es trenca. Ràpid, fes les maletes, no li diguis a ningú, deixa-ho tot enrere, com si res. És una oportunitat per estar millor... i de cop un dia normal, ja no estàs allà, estàs aquí, sense amics, sense saber com, només sabent que no tornaràs

- **Lletres del títol: Targeta Vermella**

A partir d'ara no desenvolupo un guió com l'anterior. El que faig és exposar totes les idees que s'han de reflectir en el documental i alguns apunts imprescindibles que necessito per aquest.

La idea és que l'espectador, en mirar aquest documental, trobi respostes a les següents preguntes:

- Què és un refugiat ?
- Per què va marxar del seu país ?
- Com ho va saber ?
- Si vols ajudar , com ho pots fer ?
- I el futur què ?
- Es pot sentir afortunat ?
- I no poden tornar mai més al seu país ?
- Sabies que tenien aquestes ajudes aquí ?
- Com s'han sentit tractats ?

Per tal d'il·lustrar-ho necessitava imatges de recurs, que reflectissin aquesta vida quotidiana, com s'ha adaptat aquí. Una vida de qualsevol de nosaltres, per això penso que necessito imatges d'ell fent coses sol, amb els amics, amb la família, estudiant...

Aquests vídeos sobretot seran plans mitjans, on es pugui veure el que està fent. Amb la seva família, per exemple,. he pensat que gravaré quan estiguin cuinant, i també

destaquin les cares. Algun pla general en els llocs que es vegi el paisatge, per ensenyar que està a Olot. També he pensat afegir algun pla detall de les seves mans com si parlés o dels seus peus per jugar amb aquest joc diferents de plans. Seran sobretot plans fixes.

Com a tot documental, destaquen molt les entrevistes. Entrevistaré alguns treballadors del CEPAIM, que m'explicaran que és aquesta fundació i el seu programa, que és un refugiament i també un resum de la part de documentació dels refugiats. També entrevistaré a la mare, que crec que donarà un altre punt de vista a la situació i m'explicarà situacions que en Juan potser no sap com dir-me. I finalment, també entrevistaré a la Marta Ayats, ja que ella tracta molt amb aquesta família i li donarà una visió de les persones refugiades des d'un punt de vista més personal, però des de fora.

2.3 PRODUCCIÓ

Tenint clar tot el que havia de gravar, ja era hora de posar-me mans a la obra i començar amb les càmeres i a manejar-ho tot. Tot seguit faig un resum de cada dia que he anat a gravar alguna cosa, explicant tots els problemes, ajudes i resultats que he obtingut de cada dia. Ho he anomenat "Recording diary", és a dir, un diari de gravació.

Com que no he fet un guió detallat de tot el documental, he anat posant totes les coses que anava afegint a dins d'aquest diari. Cada detall, cada problema i cada solució que m'he anat trobant.

RECORDING DIARY

D I A 1

- Començar la gravació de la introducció. Els primers plans: pla de la ràdio del llibre, de la bicicleta i jugant amb la seva germana.
- Localització: Casa d'en Juan

1. **1r pla (ràdio)** : He agafat una ràdio de casa meva de quan jo era petita per transmetre que és del passat. Està gravat al seu menjador amb una llum natural. És un pla mitjà curt en un angle normal.

2. **2n pla (llibre)**: Gravem al seu llit, entra una llum perfecte de la finestra. No sabem com trencar el llibre perquè no quedi massa forçat. Fem algunes proves i finalment aconseguim el que volia. Pla detall una mica en angle picat.

3. **3r pla (bicicleta)**: Tenim la bicicleta, però també un problema, que necessitàvem un cotxe per seguir la bicicleta, així que vaig pensar una solució: decideixo canviar de localització. Anem a un parc i gravem com es gronxa, una acció molt senzilla que recorda la infància i aquesta llibertat que volia transmetre. (un pla gronxant-se i un altre pla el gronxador tot sol). Primer pla del gronxador i dels peus.

4. **4t pla (pilota amb la seva germana)**: No sabia ben bé on gravar aquesta escena però quan anàvem a sortir per trobar un lloc me n'adono que l'escala era molt maca, amb una bona llum i a més un gran recurs perquè no se'ls veiés la cara, ja que volia deixar aquesta expectació fins al final. Així que, des d'un pis més amunt, gravo com juguen a pilota i aconseguixo que riguin, aquest toc real que necessitava. Pla general en un angle zenital.

Quan comença a pondre's al sol i ja hem acabat de fer tots els plans estàvem parlant de com havia anat a la terrassa de casa seva i ell estava mirant la càmera amb els vídeos que havíem fet i vaig fer unes fotos molt especials.

Durada de la gravació: 2 hores

RECORDING DIARY

D I A 2

- Fer una part més de la introducció i gravar plans de recurs
- Localització: la “muntanya pelada” un espai del volcà Montolivet (escollit per la bona vista que hi ha d’Olot, la llum de la tarda i la poca gent que hi ha)

Mentrestant s’està carregant la càmera gravem la veu en off de la introducció.

Un cop fet això, agafem la càmera, el trípod i els micròfons i comencem a pujar la “muntanya pelada”. Pel camí aprofito la llum i llocs bonics per fer diferents plans d’ell de recurs, per tenir-los si necessito. Predominen els primers plans de les mans i la cara.

Arribant a dalt fem un pla d’ell caminant que finalment anirà a la introducció. Al cim tenia pensat gravar el pla on ell diu que és un refugi però em trobo amb un problema: El micròfon de corbata no funciona amb cap de les dues càmeres. Així que penso una solució i finalment decideixo posar la gravadora del mòbil al seu costat sense que es veiés a l’enquadrament i funciona correctament.

Ens acompanya la llum extraordinària d’aquella tarda i faig diversos plans generals on es veu tot el paisatge.

Quan comença a baixar el sol anem cap a casa. A la meua entrada tinc un piano, i com que ell em va explicar que n’estava aprenent, va començar a tocar i vaig decidir gravar-ho.

Durada de la gravació: 2 hores

RECORDING DIARY

DIA 3

- Gravació de l'entrevista amb la mare d'en Juan – Daiane Parra
- Localització: casa d'en Juan

PREGUNTES:

- Què trobes a faltar més de la teva terra?
- Per què vas venir aquí?
- Què va ser el més difícil?
- Com va ser l'adaptació a Madrid? I a Olot?
- Com ha sigut l'experiència amb el CEPAIM?
- Tornaries mai al teu país?
- I ara? Com us veieu en un futur?

Abans de fer la veu en off del documental volia parlar amb la mare d'en Juan perquè m'expliqués més la història, la seva manera de veure-ho i com ella ho va sofrir.

Encara continuava el problema dels micròfons de corbata però gràcies a en Juan vam poder gravar la veu amb el micròfon d'ambient que se sentia perfecte i va anar genial la seva ajuda.

Aquesta entrevista va ser enriquidora i necessària pel documental. Vaig aconseguir treure aquesta part més sentimental de la història quan explicava què trobava realment a faltar. També em va ajudar per conèixer més situacions que en Juan no m'havia explicat, reaccions seves i coses que pensava.

Durada de gravació: 90 minuts.

A partir d'aquesta entrevista vaig extreure'n algunes idees que la mare va remarcar:

- no sabia com explicar als seus fills la situació que vivien, els volia estalviar aquest sofriment, aquesta angoixa
- van tirar endavant gràcies a la seva família i pels seus fills
- a Olot és quan es va sentir millor, més ciutadana
- tot són processos i encara en queden molts
- en Juan l'ha ajudat a tirar endavant i ell no va poder opinar sobre el tema i això el va fer sentir apartat

RECORDING DIARY

DIA 4

- Gravació a professionals del CEPAIM i que expliquin què és
- Localització: les oficines del CEPAIM a Olot

Vaig quedar amb l'Anouar Tayebi que és el coordinador del CEPAIM a Olot i Banyoles, i estava tan enfeinat que va ser impossible entrevistar-lo a ell. Tot i així, les treballadores d'allà em van ajudar i m'ho van saber explicar perfectament i vaig decidir gravar-les a elles.

Primer vaig entrevistar a l'Eva Ruiz, una treballadora social, que em va explicar què és el CEPAIM i el seu objectiu.

La segona persona que vaig parlar va ser la Clàudia Mallen, una altra treballadora social. Aquesta em va explicar les fases del CEPAIM i com es dividia.

Finalment vaig parlar amb la Vanessa Masó, què és educadora i em va poder fer un resum dels diferents processos que té una persona refugiada en la gestió de la documentació.

Durada de la gravació: 2 hores

RECORDING DIARY

DIA 5

- Gravació a la Marta Ayats
- Localització: Les oficines del Consorci d'Acció Social d'Olot i la Garrotxa

PREGUNTES:

- Creus que la gent està prou conscienciada i informada del fet que hi ha persones refugiades a Olot?
- Creus que ens podríem posar mai a la seva pell?
- Com els podem ajudar?
- Pot fer tothom el programa de mentoria?
- Tens algun record de quan la família d'en Juan va venir aquí?

Per anar-hi, vaig haver d'anar amb moto i havia de portar tot l'equip de gravació i vaig poder fer-ho gràcies a una de les meves amigues, la Núria Peracaula que em va acompanyar fins allà i em va ajudar a aguantar el micròfon.

Vam tenir algun problema en el funcionament del micròfon i no se sentia prou bé. Finalment el vaig poder gravar correctament.

L'entrevista de la Marta Ayats és per fer una visió més humana sobre el documental però des d'una visió més professional. La mare d'en Juan que em va dir que ella els va tractar com uns ciutadans més i això els va ajudar molt.

La Marta em va explicar com podem ajudar a una persona refugiada, tant fent de mentors com només amb un somriure o algun "vine amb nosaltres". També em va explicar que la família den Juan va ser molt valenta i les seves ganes de tirar endavant els van ajudar molt en el procés.

Durada de la gravació: 30 minuts.

RECORDING DIARY

D I A 6

- Gravació de la història d'en Juan
- Localització: casa meva

Aquesta part de la gravació no sabia segur si fer-la. Al principi havia pensat que això ho havíem de fer amb una veu en off. Pensant tot el que havia de dir, però si ho fèiem així ho trobava massa fred. Era jo escrivint la història d'una persona davant d'un ordinador, quan aquesta me la podia explicar en primera persona. Així que vaig fer un guió petit de tot el que m'havia d'explicar sobre aquesta i que ell m'ho digués amb les seves pròpies paraules.

GUIÓ (resum de la seva història)

- Presentació (meva i de la meva família), com vivia feia allà
- Com em van dir que havia de fugir del meu país
- No em van dir el perquè fins que vaig arribar aquí
- Com em vaig sentir quan vaig saber que no podia escollir ni em van demanar opinió
- No em vaig poder acomiadar dels meus amics, què trobo a faltar
- Com vaig triar què posava a la meva maleta sabent que no només anava de viatge
- Com va ser l'arribada a Espanya i l'experiència a Madrid
- Com va ser la relació amb la meva família i com ha evolucionat
- Vam decidir demanar ajuda i el perquè
- La reacció quan em van dir que m'havia de tornar a mudar, i què vaig pensar quan em van dir que anava a Olot.
- Qui em va ajudar aquí. Què va significar el programa del CEPAIM
- L'adaptació a Olot. Què m'ha ajudat més? Quina pot ser la millor manera?
- Què vull pel teu futur?
- He tingut sort?

Llavors em va costar decidir on gravar. Havia de ser un lloc proper i que ell estigués còmode. Així que vaig pensar a la meva terrassa, en un tamboret i les muntanyes de fons. Ara era qüestió d'ell, s'havia d'obrir i explicar-me tot el que li passava pel cap seguint aquest guió. Quan va començar, no el vaig veure gaire còmode i es notava que el no s'expressava tranquil·lament.

Primer vaig pensar en canviar l'idioma. El seu idioma natal era el castellà, així que perquè m'expliqués la seva història era molt més fàcil i senzill per ell parlar en aquest. Ell em va dir que podia expressar-se molt millor.

Vam continuar allà mateix i les coses seguien igual, es quedava encallat i no podia avançar. Finalment vaig pensar que era el lloc i la posició. Vaig pensar on la gent estava realment com a casa, al sofà. Per aconseguir algun lloc així, vaig pensar ràpid i per preparar-ho vàrem moure un sofà vell que tenia a casa i el vaig situar a la meua entrada, amb uns coixins i uns llums. Aquesta ambientació va millorar molt la situació.

Gràcies a això tot va ser més fàcil i ell es va obrir més. Tan que al final, quan parlava del seu futur, es va emocionar, i el que he conegut d'ell aquests dies és que és un noi introvertit en qüestió dels seus sentiments i mai parla d'ells. Va ser un gran avanç, vam estar-hi tota la tarda i va valer molt la pena. Era un dels moments més claus de tot el treball, es basa tot el documental en la seva història i sense aquesta no tindria sentit, demostra la importància d'empatitzar.

Un dels únics problemes que vaig tenir va ser la llum perquè era natural i anava canviant però vaig pensar que això ho podia anar retocant a postproducció.

Durada de gravació: 3 hores

RECORDING DIARY

DIA 7

- Gravació d'altres imatges de recurs
- Localització: un parc

Després de revisar el contingut que vaig gravar els primers dies vaig pensar que necessitava més imatges de recurs quotidianes d'en Juan. Vaig fer una llista del que necessitava i ho vaig gravar en dos dies.

- fotos de la seva família
- plans amb amic:
 - o parlant en un banc
 - o les sabates
 - o rient
- cuinant amb la seva família
- fent deures
- fent la maleta
- escoltant música
- pensatiu

Aquests dies es tractava més de buscar llocs amb una llum adient i que quedés més poètic.

El primer vaig quedar amb en Juan i un seu amic Jan Ventolà, per fer alguns plans on es veuen ells rient i parlant normal, intentant transmetre aquest missatge de que està bé, amb un amic i una vida normal.

Primer havia pensat gravar-lo jugant a futbol però vaig pensar que quedaria molt forçat, ja que a la nostra edat ja no es sol quedar amb els amics per fer això. Així que vaig pensar que unes imatges caminant i parlant quedaria més natural i real. Vaig aprofitar la llum que hi havia per gravar-ne d'altres.

Durada de la gravació: 90 min

RECORDING DIARY

DIA 8

- Gravació de més imatges de recurs
- Localització: casa d'en Juan

L'últim dia de gravació, aquest estava plantejat per fer coses a casa seva i amb la seva família. Vaig aprofitar que feien pizza per sopar per fer plans d'ells, tot i que el seu pare no surt perquè estava treballant.

Algun pla més d'ell escrivint i fent la maleta de la roba, per utilitzar-los en algun moment de l'edició.

Durada de la gravació: 90 min

2.4 POSTPRODUCCIÓ

El primer que havia de fer era passar tota la gravació que tenia i analitzar-la, tornar a visionar-ho tot i escollir les parts més importants per transmetre el que jo realment volia.

Tenia hores de gravació però una de les coses que tenia més clares era que havia de ser un vídeo curt, d'uns 15-20 minuts, ja que actualment els adolescents no estan acostumats a mirar un vídeo molt més llarg i es faria feixuc.

És fonamental saber treballar amb algun programa d'edició i conèixer quin faràs servir. Jo he utilitzat un que em permetia obtenir diferents efectes i perfeccionar el color i la llum dels diferents plans, també aplicar qualsevol tipologia, color pels títols i noms i eines indispensables per fer un producte audiovisual d'aquest tipus. El nom d'aquesta aplicació és "Filmora". Un programa exprés per la creació de productes audiovisuals i que s'ha de pagar si no volem que ens surti la marca d'aigua⁷ amb aquest nom en els teus vídeos. Em va funcionar molt bé i és molt fàcil d'utilitzar si s'és una persona principiant en aquest món.

Logotip 2. Filmora

Fotografia 20. Programa filmora a l'interior

Per fer la part on s'explica les diferents fases de protecció internacional, a partir de les explicacions de la Clàudia Mallés, vaig decidir fer una edició que cridés més l'atenció a l'espectador. Personalment m'agradava molt aquesta classe de vídeo quan m'havien d'explicar alguna cosa més divulgativa i no tan sentimental. Aquest és un format visual on una mà va dibuixant il·lustracions relacionades amb el què dicta una veu en off. Vaig utilitzar un programa que es diu "VideoScribe", que com l'anterior, també s'ha de pagar perquè no hi hagi marca d'aigua. Aquest et proporciona diferents dibuixos que es poden seleccionar o també es poden importar d'internet i que es col·loquen on es vol, com els enquadraments de cada dibuix, el temps que es vol que duri la mà dibuixant i les transicions cap a l'altre dibuix.

Logotip 3. VideoScribe

Fotografia 21. Programa VideoScribe en l'interior

⁷ Marca d'aigua: és un missatge (normalment un logotip, un segell o una firma) sobre una imatge, amb una gran dosis de transparència però que resulta visible sense interrompre la visió de la imatge o vídeo que protegeix.

El procés d'edició és un dels meus preferits, et deixa jugar amb tot el material que tens i realment és el que la gent veu, fa que tot tingui un sentit i transmetre allò que tu vols. Un procés al qual passa molt desapercebut en el públic però imprescindible en qualsevol producte audiovisual.

No em va ser gaire difícil aquesta etapa perquè des de petita que sempre gravava i editava i ja tenia experiència d'altres treballs creats per l'institut i vídeos d'ús personal.

Una de les coses imprescindibles és la música, d'ella depèn molt el que vols transmetre, depèn si és més lenta o més activa i calmada. Necessitava fragments instrumentals i el que he fet servir són cançons sense drets d'autor, menys la primera. I aquestes són les que vaig utilitzar:

- introducció: Burn Out – Imagine Dragons (30 seg.)
- Stages of grief – Kevin MacLeod
- Lying to myself – Once Proven
- Inspired – Kevin MacLeod
- Lullaby – Benjamin Thompson

El més difícil és tallar vídeos, ja que per tu tot és interessant i t'agradaria posar-lo tot però no és possible perquè es faria llarg, per fer això vaig demanar consell a diferents persones del meu voltant, perquè va molt bé tenir diferents visions i saber punts de vista de l'altre gent, exteriors a tota la feina.

Editat el producte audiovisual està complert. Finalment ha durat 16 minuts i 56 segons.

2.4.1 DISTRIBUCIÓ DEL PRODUCTE AUDIOVISUAL

Per la gravació d'aquest documental és imprescindible que els pares o tutors legals d'en Juan i la seva germana signin una autorització per la cessió de drets d'imatges perquè són menors d'edat. A l'annex trobareu aquestes autoritzacions.

Aquest vídeo de conscienciació i informació de la feina del CEPAIM, que gràcies a la seva ajuda he pogut realitzar aquest treball, el faran servir com a eina per si algun dia pensen en fer alguna xerrada.

La idea és fer-lo servir com a agent multiplicador

3. TARGETA VERMELLA

Trobareu el documental adjuntat amb el treball.

4. CONCLUSIONS:

L'objectiu principal d'aquest treball era fer un documental d'una història d'una persona refugiada per transmetre sentiments i remoure consciències. Considero que ho he aconseguit.

Personalment, ha estat un treball que m'ha fet créixer i també m'ha suposat fer l'esforç de posar-me a la pell d'aquestes persones, com és aquesta experiència de vida per així saber transmetre millor el missatge que elles voldrien fer-nos arribar.

En primer lloc, un dels aspectes que m'agradaria constatar és la dificultat de classificar **Targeta vermella** com a documental o com a reportatge. Tot i que sempre he tingut la idea de fer un documental, després d'investigar sobre el tema podria concloure que el resultat final és una hibridació entre ambdós gèneres. Per una banda, si tenim en compte la durada, el meu audiovisual és més un reportatge ja que dura 16 minuts i 56 segons. En canvi, si ens fixem en el punt de vista, podem dir que sóc subjectiva ja que només dono veu als refugiats. Si hagués estat objectiva, hauria d'haver introduït algú que estigués en contra de l'acollida d'aquests. Per tant, ens trobem davant d'un documental.

El treball més teòric m'ha servit tant per aprendre noves tècniques com el procés que havia de realitzar. Un dels objectius era saber si per un documental s'havia de detallar molt el seu guió i com he comprovat, jo no he seguit un guió molt especificat. És important tenir clar la teva visió i què vols transmetre, perquè ets tu qui fa les preguntes als entrevistats i qui realment condueix el fil de la història al marge de la improvisació.

També he descobert que la feina del director és quasi el més important dins d'una producció com aquesta. Ell és el que fa el seguiment de tot, qui fa entrevistes, quines imatges selecciona, quina música... Tot un conjunt de processos que creen el producte final i que sempre segueixen una mateixa visió.

Després de tota aquesta part del contingut i les característiques del treball documental, també he treballat un tema més social, sobre els refugiats, i que m'ha permès arribar a altres conclusions.

Després de la investigació sobre les persones refugiades, les entrevistes i els productes audiovisuals visionats puc afirmar que en el nostre país venen molts refugiats de països sud-americans i que el que veiem en els mitjans de comunicació no és realment el que arriba a les nostres ciutats i pobles, sinó una altra cara, persones fugides i arribades amb un passaport i una maleta, com si vinguessin de viatge però amb una situació molt greu.

Una altre qüestió que he detectat és que actualment, en el nostre país, hi ha tants demandants d'asil que tot el programa creat per l'estat no s'està adaptant a la situació i tots els recursos estan saturats i les dates de visita s'allarguen cada vegada més. Però afortunadament hi ha algunes fundacions (finançades per l'Estat) que donen ajuda i suport a aquestes persones desemparades, sense res.

Ara, en el moment que estic escrivint aquestes conclusions, fa dos mesos justos que vaig conèixer al protagonista de la meua història, en Juan, una persona increïble, que ha passat per molts moments dolents i ha estat obligat a marxar del seu país per les idees de la seva família, contràries al règim de Veneçuela. Ell i la seva família van haver de deixar enrere part de la seva família i amics perquè si es quedaven els podien matar en qualsevol moment. Considero que aquesta ha sigut la part més dura de tot el treball, sentir la seva impotència de no poder fer res més que fugir per poder sobreviure i començar de zero i no poder tornar més al seu país.

En aquesta història també s'ha d'afegir que un cop a Espanya no ho van tenir gens fàcil. Van tenir molta sort de tenir contactes a Madrid i van espavilar-se com van poder, quasi sense treballar perquè no tenien el procés dels papers finalitzat i gairebé sense menjar quan uns dies abans, a Veneçuela, tenien el seu negoci que els permetia tenir una vida mitjana com actualment qualsevol de nosaltres. Així que, puc dir que sí, m'he posat en la pell d'aquesta família i realment he conegut els seus pensaments.

Entre tot aquest conjunt d'emocions també he conegut tot el grup de persones que treballen a CEPAIM Olot. Tenen una feina imprescindible en l'acollida d'aquestes persones i he vist que són una gran ajuda en tot aquest procés.

I el millor de tot, és que ells van tenir esperança i ganes de tirar endavant. Aquesta targeta vermella que els proporciona aquest estat de refugiats, actualment a la nostra ciutat d'Olot, no els fa sentir malament, és a dir, un final feliç. El que he volgut transmetre a **Targeta Vermella**. Que quan tot és fosc i dolent, al final sempre hi ha una llum, que potser t'has trobat ple d'obstacles però ho pots aconseguir si t'ho proposes i, com ells, poder tornar a respirar amb calma. M'ha sorprès la positivitat en què ho expliquen, amb aquest to d'esperança.

Amb tota aquesta història constato que si vols tractar amb una persona de la qual vols saber un aspecte impactant de la seva vida, sobretot el costat més dolent, necessites connectar molt amb ella. Gairebé tots els dies que no eren de rodatge intentar parlar amb ella, com si fos un amic més, que finalment ha estat així. Gràcies això m'ha sigut molt més fàcil el procés de coneixença: que en Juan s'obrís i m'expliqués realment el que sentia.

Els punts dèbils més destacables en aquesta recerca serien dos aspectes. El primer és els problemes d'agenda que m'han suposat, allargar-ho i anar molt més tard del que havia previst. El segon és que per fer la realització d'un producte necessaries moltes

més persones implicades, ja que a l'hora d'anar a gravar no pot estar una sola persona pendent de tot (micròfon, càmera, guió...) és molt difícil però jo ho he aconseguit com he pogut.

En conclusió, crec que tota l'experiència i la recerca que m'ha suposat aquest treball ha sigut positiva, tant sentimentalment, perquè no només s'ha basat en una recerca de documentació escrita; personalment, perquè m'ha fet adonar de la sort que tenim de viure on vivim; intel·lectualment, perquè realitzar un documental cal de tenir les coses molt clares, ser curós i sobretot ser organitzat i perfeccionista; i finalment, en qüestió de la relació amb aquesta família, que durarà molt més i estic segura que no quedarà aquí.

Aquesta recerca es podria allargar molt més. Hi ha moltes més famílies i persones que estarien disposades a parlar de la seva història com a refugiats, totes diferents, de diferent països, per diferents motius... El que m'agradaria en un futur és poder avançar i fer més documentals d'aquest mateix format, curts i personals. Al final, podria tenir una recopilació de productes audiovisuals sota un mateix nom **Targeta Vermella**.

Una altre opció de continuació seria fer un seguiment de la família d'aquí deu anys, la situació del futur, com han estat tots aquests processos que encara els hi queda superar i esperant que la **Targeta Vermella** estigui endreçada en el fons un calaix.

5. BIBLIOGRAFIA/WEBGRAFIA

APUNTS DE CULTURA AUDIOVISUAL DE 1R DE BATX.

SELLÉS, Magdalena. *El documental*. UOC (Vull Saber), 2008

ACNUR. *Agencia de la ONU para Refugiados*. <https://www.acnur.org/es-es/>

CATERINA RAMON i MARTA SERRA (UOC). El guió en els mitjans seqüencials. http://cv.uoc.edu/annotation/bd20d2fd5412a16af617e519c7321655/504986/PID_00150868/modul_4.html#w26aac11b7c15

Caos en Venezuela. *El País*. 20 de desembre de 2016
https://elpais.com/elpais/2016/12/19/opinion/1482170601_259420.html

CEPAIM. *Fundación de convivencia y cohesión social*. <http://cepaim.org/>

Comisión Provincial por la Memoria. *Guía básica para realizar un documental*.
<http://web.udlap.mx/lpm2021/2013/10/28/guia-basica-para-realizar-documental/>

Documentales. <http://ve-uay3-2.blogspot.com/2013/09/documentales.html>

ESTEBAN CUBERO, David. Como escribir el guion de un documental. <https://cursosdeguion.com/23-como-escribir-el-guion-de-un-documental/>

El documental como genero.
http://catarina.udlap.mx/u_dl_a/tales/documentos/lco/zavala_c_d/capitulo6.pdf

El documental.
http://catarina.udlap.mx/u_dl_a/tales/documentos/lco/dominguez_r_g/capitulo5.pdf

España ha concedido a más de 3.300 venezolanos la residencia por razones humanitarias en lo que va de 2019. *La Vanguardia*, 20 de Juny de 2019.
<https://www.lavanguardia.com/politica/20190620/463012495099/espana-ha-concedido-a-mas-de-3300-venezolanos-el-permiso-de-residencia-por-razones-humanitarias-en-lo-que-va-de-2019.html>

Etapas en la realización del documental.
<http://debatendonuestrasidentidadesculturales.iepala.es/wp-content/uploads/Taller-audiovisual.pdf>

HELPER, Michael. docent de la facultat de Comunicacions de la universitat privada del Nord. *Semejanzas y diferencias entre documental y reportaje*.
<https://blogs.upn.edu.pe/comunicaciones/2015/04/29/semjanzas-y-diferencias-entre-documental-y-reportaje-audiovisual/>

JAUNARENA, Jorge. Las etapas del proceso de realización.
https://perio.unlp.edu.ar/catedras/system/files/07_jaunarena_jorge_las_etapas_del_proceso_de_realizacion_ficha_de_catedra.pdf

LÒPEZ BUSQUETS, Gerard. El cinema documental. http://premisrecerca.ubic.cat/sites/default/files/webform/5dcd193156decc71f30b647abe71987f835d0709_EL%20CINEMA%20DOCUMENTAL.pdf

MAS, Cristina. Cinc coses que no sàbies sobre els refugiats. *Ara.cat*, 19 de juny de 2019. https://www.ara.cat/internacional/Cinc-coses-sabies-sobre-refugiats_0_2255174548.html

MILLAN, Francesc. *Confessions d'una vida refugiada*. <https://hemisferia.cat/confessions-de-vida-refugiat/>

MN. JOSEP MARIA JUBANY. *El viatge de la vida*. <https://blog.caritas.barcelona/migracio/el-viatge-de-la-vida/>

Olot ja ha acollit a més d'una seixantena de refugiats en els últims dos anys mitjançant la Fundació CEPAIM. *Garrotxadigital.cat*, 07 de maig de 2019. <https://www.garrotxadigital.cat/2019/05/07/olot-ja-ha-acollit-a-mes-duna-seixantena-de-refugiats-en-els-ultims-dos-anys-mitjancant-la-fundacio-cepaim/>

PADRÓ-PIEDRAFITA, Josep. Produir i finançar un documental a Catalunya. <http://openaccess.uoc.edu/webapps/o2/bitstream/10609/52526/6/jpadropiedrafitaTFG0616memòria.pdf>

Què està passant a Veneçuela? *Ara.cat*. 21 de maig de 2016 https://www.ara.cat/internacional/venecuela-estat-excepcio-emergencia-crisi-nicolas-maduro_0_1578442298.html

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA. <https://www.rae.es>

REINLEIN, Fernando. *Los mejores documentales sobre refugiados*. <https://eacnur.org/blog/los-mejores-documentales-refugiados/>

UNCHCR. *The UNCHR statistics (the world in numbers)* http://popstats.unhcr.org/en/overview#_ga=2.255509953.810907348.1566562709-2129648245.1566562709

6. ANNEX

CESSIÓ DE DRETS D'IMATGE

Donat que el dret a la pròpia imatge està reconegut a l'article 18.1. de la Constitució i regulat per la Llei 5/1982, de 5 de maig, sobre el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge

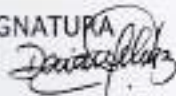
En/Na..... Daiand Chàvez amb DNI/ NIE..... X5177511H.....

com a responsable legal de JUAN Sebastian Parra amb

DNI /NIE..... X6113951J..... accepto que Ester Montero Collell amb DNI 77922957S

difongui la seva a imatge a través del documental **Targeta Vermella** que ha realitzat pel Treball de recerca de Batxillerat de l'Institut la Garrotxa d'Olot.

SIGNATURA

Donat que el dret a la pròpia imatge està reconegut a l'article 18.1. de la Constitució i regulat per la Llei 5/1982, de 5 de maig, sobre el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge

En/Na..... Daiand Chàvez amb DNI/ NIE..... X5177511H.....

com a responsable legal de Isabella Parra amb

DNI /NIE..... X6113951K..... accepto que Ester Montero Collell amb DNI 77922957S

difongui la seva a imatge a través del documental **Targeta Vermella** que ha realitzat pel Treball de recerca de Batxillerat de l'Institut la Garrotxa d'Olot.

SIGNATURA

